

קלטת 19א

{...}...

[זה מקליט, זה מקליט]

אחרי הכל, שכולם רדפו אותי וסבלתי מה שסבלתי ביזיונות כאלה, ושפלות כזה ממש ניסים, ניסים איך, איך הייתי מחזיק מעמד ומצד שני כל העיר, כל העיר אמרו, חשבו שישראל בער..

[נעשה משוגע]

הוא, הוא, הוא עניין פלא, כן {...}

ואני הייתי סובל צער מזה יותר מכל הביזיונות, ממה שמחזיקים אותי שאני צדיק, שאני.. [איש כשר]

על כל פנים היה כזה, כל העיר מי שהיה עושה איזה שמחה, וחתונה אני רקדתי בחתונה [יותר מכולם]

ונשאר בלי ידיים ובלי רגליים, וכולם {מסתכלים}.....

כל הגדולים וכל ה... {...}, כל העיר הם ראו ריקודים כאלה אז..

על כל פנים, אז, אז נעשה מנהג בעיר שכל חתן וכלה

[מזמינים אותך]

(לא מבין) עושים חתונה

[מזמינים אותך]

הזמינו אותי, כן

החתן, והכלה, והמשפחה ביקשו אותי שאני יבוא על החתונה

כי הם הרגישו שזה יהיה, זה יהיה שמחה בשבילם, ויהיה השמחה גדולה

אז באו, באו לביתי וביקשו רחמים שאבוא על החתונה לשמח ויהיה שמחה בחתונה

אז היה לי צער גדול מזה

הביזיונות {וההשפלות} זה טוב, אבל זה לא.. אני לא רוצה להיות מפורסם, לא

["רבי של חתונות"]

הכלל, על כל פנים, והדבר הזה היה מתגבר מיום ליום ונעשה יותר ויותר מפורסם בעיר

והיה לי צער גדול מזה יותר מכל הביזיונות, "מה רוצים ממני?"

על כל פנים ראיתי, היה לי התבודדות וראיתי, אני, אני, אני נמצא..

[איך יוצאים מזה?]

"איך יוצאים מזה? מה, מה, מה יכול לעשות? אסון כזה, מה זה?"

הכלל, נכנס בלבי מחשבה:

"שאלו לך שום עצה, רק עצה אחת לא להיות חסיד בעיר קטנה", רבינו הקדוש אמר

חסיד בעיר קטנה, יש לו פרסום, יש לו כבוד

אז אני, אז, אז אין, אז יש לי עצה, לצאת מהעיר הקטנה לעיר הגדולה לירושלים..

[לירושלים]

ירושלים עיר גדולה אני יכול לרקוד ולהיות משוגע כל היום וכל הלילה ואף אחד לא ידע

"אז המקום שלך בירושלים"

[..]

טוב, באה לי המחשבה עוד פעם, ועוד פעם, ועוד פעם {...}

אמרתי, החלטתי "לצאת מעיר קטנה - לירושלים, לצאת מטבריה לירושלים"

נו, וזה היה בלבי אז אמרתי "מה, מה, מה לעשות?"

אז, אמ.. החלטתי להגיד בבית להאישה "שאני רוצה לעבור מטבריה לירושלים"

והיא ידעה אפילו בישיבה אני לא שומר הזמן, הולך תמיד לנסיעות, למירון ל..

מצד רחמים נותנים לי שני לירות לחודש, מצד רחמנות

ואם אני אעבור לירושלים אז לא יהיה לי גם השני לירות
 אז היא אמרה לי: "אני אמות ואני לא אלך, ואני לא אלך מטבריה"
 כי היא רצתה, היא ראתה שהם מחזיקים ממני
 [התרגלה למקום]
 כן, כן... {....}
 אבל, אז אמרתי לה עוד פעם, ועוד פעם, אמרתי לה:
 "אני החלטתי רק, אין לי שום.. אני מוכרח לצאת מטבריה לירושלים"
 נו, עד שהשם יתברך ריחם עליי נ... והיא, והיא, והיא הבינה שאני עקשן כזה ש..
 [אין, אין לי תרופה]
 לא יעזור, אין תרופה, אין כלום, שום תרופה, היא מוכרחת ללכת לירושלים
 אז הלכנו לירושלים, מכרנו את ה.. את ה.. את ה..
 [את הדירה]
 את הריהוט, את הכל, {עכשיו זזים}, כן
 [את המאפייה]
 והלכתי לירושלים, ואני גם כן חשבתי
 "לירושלים אני הולך למקום מדבר, מי..
 [את מי אני מכיר?]
 מי ייתן לי חתיכת לחם, איפה, איך? {גורנישט}
 אני הולך לישיבה ויש לי שני לירות לחודש
 אבל בירושלים השני לירות לחודש {לא...}, מה יהיה מזה?"
 על כל פנים התגברתי ונסעתי אם האישה ועם נחמן, היה לי..
 [נחמן, הגדול, כן]
 כן, נחמן
 הלכנו לירושלים, הלכנו לירושלים
 [עם חמורים?]
 אה?
 [עם חמורים?]
 הלכנו לירושלים, לא
 [היה כבר אוטו]
 היה כבר אוטו, האנגלים, האנגלים, היה כבר, היה כבר אוטו, כן
 {אנחנו} הלכנו לירושלים
 ובירושלים אני באתי לרב שלמה ווקסלר החבר שלי, רב שלמה ווקסלר
 כשהוא ראה אותי, הוא ברך אותי והוא אמר לי:
 "תיזהר שיהיה לך אמונה וביטחון, ביטחון לא לעזוב את ירושלים, להישאר בירושלים", כן
 "שיהיה לך אמונה וביטחון, וברוך השם שזכית לבוא לירושלים"
 טוב רב שלמה אמר לי, אבל כסף ודולרים {...}
 [לא נתן]
 הוא, הוא אמר לי: "שטוב עשית" "ואמונה וביטחון"
 [ומה עם דולרים?]
 {.....}
 {טוב}
 אני רציתי להיות ליד, לגור על יד בית הכנסת ברסלב ברחוב חברון, ליד בית המקדש
 [לא של היום]
 אה?
 [לא איפה שהיום]
 [בעיר העתיקה]

[בעיר העתיקה]
 בעיר העתיקה, כן, לא, בעיר העתיקה לא היה
 [אז זה לא היה]
 היום הוא "פריז"
 [כן]
 העיר העתיקה, אבל אז זה היה.. היה מערות..
 [כן?]
 כן, מי יכול לתאר מה שהיה, איך היה נראה טבריה וירושלים
 על כל פנים, ככה השם יתברך הזמין לה, הזמין לי חדר אצל אחד בחצר
 [מישהו בא עד אליך?]
 אה?
 [מישהו פתאום בא אליך?]
 השם יתברך, נודע לי שיש חדר, על כל פנים..
 [בלי כסף?]
 חיפשנו חדר, {נודעתי} שזה החדר ליד בית הכנסת
 [בלי כסף?]
 למה, למה בלי כסף?
 [כמה?]
 אה.. בשכירות, היה שכירות ולא זוכר
 [שילמת לו?]
 אז לא היה דולרים..
 [שילמת לו?]
 אז היה רק גרושים
 [שילמת לו?]
 כן
 [שילמת לו?]
 שילמתי לו
 [כן? ... היה לך כסף?]
 אבל לא היה לי מה לאכול
 [טוב]
 {כן}
 [בית יש?]
 אז אמרו לי שיש בית התבשיל של רב שלמה, של אחד, היה, שלא היה בנים
 וגביר אחד, נתן, שטראוס נתן לו על מטבח שהיא תחלק לעניים לחם ותבשיל, לא של בשר..
 [לחם ותה]
 לחם, ועדשים {..
 [לחם ותה]
 לחם ותה, כן
 נו, אין מה לאכול, אז הלכתי ויש תור מה, אני לא מיוחס
 [כן]
 אני באתי היה הרבה נשים
 [עד שגמרו את התור, לא היה מה לאכול]
 הם מתקוטטים {..
 "קודם אני, קודם אני, קודם..
 ואני באתי "מתי ללכת?..
 [התור שלי]
 {...} והתבשיל?"

ואני עמדתי בין נשים והיה מר לי, ראיתי את המלאך המוות, היה מר לי מאוד :
"מה עשיתי? באתי לירושלים כדי לעמוד בין נשים בתור...?" {.....}

[בשביל זה באתי לירושלים?]

על כל פנים, היה מר לי מאוד:

"מה, מה עושים? אני מוכרח לעמוד בתור בין נשים מה לעשות? אי אפשר לי"
אז השם יתברך ריחם עליי, היה איש זקן אחד על ידי

[שכן?]

בחצר השני

[שכן]

שכן שהוא היה חי, שהוא היה עני והוא הלך בכל יום לקחת את הלחם וה.. והתבשיל
[כן, אז הוא הביא לך גם]

אז פתאום הוא אמר לי: "למה לך ללכת..

[לעמוד]

אני הולך בשבילי, אז תן לי כלי ואני אביא את הלחם עם הכלי של התבשיל
אני אביא לכם בכל יום ויום"

אוי, שמעתי את זה..

"חסד של השם יתברך, {..} פטרתי את התור, {תודה..}"

והוא היה איש תמים, כן והוא אהב אותי, אהב אותי, בירך אותי, כן
והוא היה לו {מזה}, חיים טובים מזה, מזה המצווה שהוא עושה

שמביא לי את הלחם והתבשיל

הוא הביא לי, ראיתי חסד עליון, והאיש הזה היה שמח מאוד בזה
"וברוך השם יש לחם, מביאים לי לבית..

[.....]

פטרתי את התור"

ככה היה שנתיים וחצי

[כן]

גם סבלנו, סבלנו, סבלנו מאוד, אז היה לי, היה לי מחשבות, אולי אני אחזור לטבריה?
"אפילו האיש מביא לי את הלחם אבל יש עוד {...}

[טבריה זה טבריה]

יש מצווה ויש גם כן נרות של שבת צריכים וגם כן חלה, וגם כן.."

ככה היה בטבריה, היה כל העול עליה

אני היה לי, אני, אני היה לי שני לירות לחודש וזה פטר לי את ה.. מכל, מכל זה
[כן לעבוד את השם]

ו.. אבל השני לירות גם כן לא באו בקל, כי אני נסעתי, נסיעות לירושלים, למירון
אז אמרו:

"איזה בן ישיבה זה? הוא נוסע... הוא עושה תעניות, והוא עושה מצווה, אבל לא בן ישיבה
הוא איש כשר..

[הכלל..]

כן, אבל לא בן ישיבה, לא מגיע לו כסף"

[והכלל?]

אני באתי לקחת את השני לירות, אז הוא אמר לי:

"אתה, החודש הזה היית שלושה ימים בישיבה, באיזה פנים אתה בא, אתה בא לקבל כסף?"
[רבי ישראל אז מה היה בירושלים? חזרת לטבריה?]

בירושלים התחיל מחשבתי לחשוב "אולי נחזור לטבריה?"

ככה כל, כל העול עליי ושמה היה, היה..
[היית כמו מלך]

אני יש לי שני לירות בחודש"
 [כן, נו, איך נ... מה היה?]
 אמרתי: "לחזור"
 וסיפרתי לרב שלמה:
 "אני לא יכול לסבול אני, אני, אני מוכרח..
 [אין לי כח, כל היום לחכות ללחם]
 אני {...}, אני החלטתי לחזור לטבריה"
 אז אומר לי רב שלמה:
 "לא! יהיה לך מידת ביטחון, ולא לעזוב את ירושלים"
 [כן]
 הוא אמר לי בתוקף
 [לא לעזוב את...]
 אבל אני הייתי חכם, מלא חכמות, וחשבתי שרב שלמה לא כלום
 הוא מה שהוא אומר אז... הוא, הוא... אין לי דולרים, הוא לא נותן לי דולרים, הוא..
 [הוא לא נותן, כן]
 רק אמונה וביטחון
 [כן, מה יש לי מזה? אני צריך שני לירות]
 אז לא, לא, לא שמעתי לרב שלמה
 [כן]
 והלכתי לטבריה
 [עוד פעם?]
 כן
 [עם כל המשפחה?]
 כן, חזרתי עם כל החפצים, קודם..
 [עם הבני בית?]
 הלכתי בעצמי
 [אה.. לבדוק]
 לבדוק אם הם יקבלו {בחזרה} "אתה כבר ירושלמי, מה? אין מקום בשביל.."
 [שנתיים וחצי, אולי שכחו ממך]
 על כל פנים, היה ניסים שהם החזירו אותי בשני לירות, אולי שני לירות וחצי כבר
 אבל הם החזירו, הם הסכימו לחזור, לחזור
 אני ח... אני קודם הלכתי לבדי, והיא נשארה עם נחמן, ונחמן..
 ובזמן שאני הלכתי לטבריה קיבל נחמן דלקת ריאות כזה
 שאחד מאלף אפשר לצאת מזה, כבר לאחר יאוש, אין מה לעשות
 והיה רופא, היה..
 [דוקטור טיכו?]
 דוקטור גדול ופרופסור, זקן, הוא היה מקובל בירושלים שהוא מלאך
 שלא, לא רופא רק מלאך
 [פרופסור]
 כן
 [וולאך?]
 מלאך, מלאך, מלאך
 [דוקטור וולאך?]
 דוקטור וולאך זה, זה עניין אחר, הוא היה מלאך, הוא היה יותר מדוקטור וולאך
 הוא היה מחיה מתים
 על כל פנים, אני לא הייתי

[הוא לקח כסף אבל]

אה?

[.....]

היה רוקח בירושלים שהוא היה נשמה , נשמה גדולה
היה לו רחמנות על, רחמנות על חולים, והיא בכתה לפניו:
"בעלי הלך לטבריה, ואני, הילד הוא חולה כזה ו.."
אז הוא הלך והביא את המלאך הזה {...}, לבן שלי והוא..
[ריפא אותו]

כן, וברוך השם יצא מהמחלה
אבל המחלה הייתה חזקה כל כך שהוא סובל כל ימי חייו מהנשימה
[כן?]

כן, הוא היה כבר לאחר יאוש, והוא {...}
ואני חזרתי מטבריה לירושלים לקבל אותם, והיא סיפרה לי:
"אתה יודע מה זה? נחמן, מחיה מתים, הוא כבר היה מת", כן
ואני חזרתי לטבריה וראיתי שרב שלמה, רב שלמה הוא, רב שלמה
הדיבורים שלו שהוא, שהוא אמר לי, הוא לא נתן לי דולרים, רק נתן לי אמונה וביטחון
זה, אני הייתי חכם ואני לא קיבלתי את זה, קיבלתי צרות כאלה מהבנים, מהבנים
[..]

אם הייתי גר בירושלים

[היו דתיים?]

בוודאי, היו לומדים בישיבות ו..

[הבנתי]

כן, והיו מתחתנים, ו..

[היו דתיים]

כן, {אז היו....}

אבל אני הייתי חכם, אמרתי: "אני רוצה שהעול יהיה עליה לא עליי"
אז היית חכם, ורב שלמה הוא צעק, הוא צעק עליי בצעקות כאלה, בכעס, בקפידה:
"רק ירושלים! רק ירושלים!"

אמרתי: מה? הוא נותן לי דולרים? הוא נותן לי כסף? מה? עם אמונה וביטחון הוא {... לי}

אני הייתי חכם

[הוא, שלא ילמד אותי באמונה וביטחון]

כן

[אני יכול ללמד אותו]

לא שמעתי לו והלכתי לטבריה ונעשה, ועבר עליי מה שעבר בעניין הילדים ו..

[אבל זה הכל בשביל הפתק]

זה מעשה נורא, שני... שני שנים וחצי

נו, הלוואי הייתי שומע לרב שלמה, הייתי לאט, לאט עובר לדירה יותר גדולה

{....} מתחתנים, הילדים גם היו מתחתנים

[והיו חרדים]

כן, היו חרדים, והיו לומדים, בני ישיבות

[כן, היו...]

היה ככה, וככה, {... הכל}

רב שלמה אמר לי:

"רק אמונה וביטחון" {...} אל תעזוב, אל תצא מירושלים לטבריה

ורק אמונה וביטחון, שב פה, פה, פה"

[אל תצא מהפתק, רק הפתק, אל תדאג הפתק כבר מסדר הכל, סגור]

אוי, מה שזה..
 [לסגור]
 אני, אני לא סיפרתי הכל רק ב.. בקיצור
 [אני יודע שאתה לא מספר הכל]
 {...}
 [אני יודע הכל, שאתה לא מספר כלום]
 אני הייתי חזק בהחלטה שלי, ורב שלמה, ורב שלמה אמר לי:
 "תתחרט כל ימי חיך..
 [הוא צודק]
 "רק אמונה וביטחון ורק ירושלים"
 אמרתי הוא לא נותן כסף, הוא לא נותן אמונה וביטחון
 [אבל זה לטובה, לטובה הכל בסוף]
 נו, אם הייתי בירושלים מי יודע אם היה אהרון ואלון ו..
 [היה נגמר לפני זה, מה זה חשוב, היה נגמר לפני זה]
 מי יודע אם היינו עכשיו בבני ברק?
 [כן, הכל מתוכנן, בשביל הפתק, הכל בשביל הפתק]
 עזבתי את הילדים, אז יש לי ילדים אחרים {...}
 [רבי ישראל, זה היה עוד ניסיון בשבילך לנסות אותך בעניין הפתק, זה בכוונה]
 מה? מה?
 [זה היה ניסיון בשבילך, להחזיק אותך עם רבינו חזק..]
 הפתק היה אחרי שחזרתי מירושלים
 [כן?]
 לטבריה, כן
 [אה, אז עוד לא היה הפתק?]
 לא
 [אהה..]
 הפתק, הפתק היה, הפתק היה
 [אחרי שחזרת]
 אחרי שחזרתי מירושלים לטבריה
 [אחרי שנתיים וחצי]
 כן, אבל..
 [אהה..]
 אני כבר ראיתי, ראיתי..
 [אהה..]
 שאני לא עשיתי טוב
 [אבל אתה חזרת בשביל הפתק]
 רב שלמה צודק, רב שלמה..
 [לא, לא אתה חזרת בשביל הפתק]
 רב שלמה אמר לי..
 [לא רב שלמה, עזוב רב שלמה]
 והוא צעק
 [אבל אתה חזרת בשביל הפתק, מה אתה מדבר]
 והוא רעד
 [הוא יכול לצעוק]
 והוא אמר לי: "אתה תיתן את הדין ויהיה לך חרטה על זה כל ימי חיך"
 [לא, אתה חזרת..]

"{...} רק ירושלים"
 [בשביל הפתק, חזרת..]
 "רק ירושלים"
 [לא, רק הפתק..]
 "ורק ירושלים"
 [רק פתק]
 רב שלמה
 [פתק, פתק, פתק]
 ואני, ואני ביטלתי אותו, ואני בתוך לבי:
 [יש פתק]
 "מה? הוא נותן דולרים? הוא נותן כסף?"
 [לא, יש פתק, בשביל הפתק]
 {הוא אומר לי: אמונה וביטחון}
 [רבי ישראל חזרת לטבריה בשביל הפתק, הוא אומר שבדיוק אחרי שחזרת היה העניין של הפתק]
 כן, כן
 [אז אתה חזרת בשביל הפתק, אתה היית צריך לשלם על זה ילדים חילונים, מה לעשות?]
 עד היום אני מתחרט
 [ככה]
 אני, אני מתחרט, אבל אני..
 [לא, אתה לא מתחרט, יש פתק]
 אני, אני מתחרט על שרב שלמה הוא רעד..
 [אז היה לך ילדים דתיים בלי פתק...]
 הוא צעק בקולות כאלו: "רק ירושלים, ורק ירושלים ורק ירושלים"
 [לא, היה לך ילדים דתיים אבל בלי פתק]
 [....]
 [עכשיו יהיה לך ילדים יותר דתיים]
 נו, סיפרתי לכם מעשה יפה, כן?
 [כן, כן, סבא, יש לך הרבה מעשיות רק אתה לא מספר..
 יש לך מעשיות על רבינו מהיום עד מחר]
 איזה צרות היה לי בטבריה, גם בלי הפרסום והכבוד
 אני לא רוצה להיות חסיד בעיר קטנה, בעיר גדולה בירושלים
 בירושלים אין לי שום ערך, עם הריקודים ועם התהילים ועם ה.. כל ה..
 [.....]
 "רק ירושלים"
 [.....]
 ...[.....]
 ...{איך התפללתי בבכי, והוא הנהיג את הבית ב..}
 יוא? מי זה?
 [גדעון]
 גדעון?..
 ...הקשר שהיה לי עם שזר זה..
 [רבי ישראל קרדונר הוא..]
 זה סוד, סוד, כל העולם לא יודעים, הוא, הוא, הוא..
 אם הוא היה מראה כמו ש.. הקשר שהיה בינינו

היו, היו כולם זורקים אותו מהסוכנות מ..
"מה? הוא בטלן..
{....}, כן
הוא מסר את נפשו
אבל {אני רבינו}, אבל לא זכה לעשות אה.. היה בידו
[את העיקר]
[סבא המדרגה של רבי ישראל קרדונר היא הייתה, היא הייתה מעל ר.. מוישל'ה?]
[מעל משה ברסלבר?]
[מעל, מעל רבי משה ברסלבר?]
נו
[וג..]
[הוא עלה עליו?]
[וגם..]
אני חושב ככה, אני..
[אה]
[טוב]
אה..
[והוא היה חידוש, אפילו אם הוא היה בזמן רבינו הוא היה חידוש..]
כן, אני שמעתי מהזקן שהיה במירון
[....]
לא, לא, לא
[רק להחזיק]
רק להחזיק?
[כן, כן, נו, מה איכפת לך, תעשן פחות אחת]
[....]
[.....]
[מה, מה שמעת, מה שמעת על זקן ש.. מה הוא אמר על רבי ישראל קרדונר?]
אה?
[מה..]
הזקן
[איזה זקן?]
[איזה זקן? מה היה שמו?]
רב אלטר, רב אלטר מקומנצ'ק, רב אלטר קומנצ'ק
[אה, ברסלבר]
[אה]
הוא נתקרב בזמן המחלוקת, אחרי הבר מצווה, וכל ימי חייו העניין שלו היה חצות
הוא עשה שמחות במשך... והוא היה זקן גדול
במשך שבעים שנה, שמונים שנה, יש ילדים, ויש חתונות
[אמרת לי שהפנים שלו היו תמיד פנים של תינוק]
כן, כן, כן
העניים היה כמו תינוק, כל, כל הפנים היה מאיר כמו תינוק, כן
וזה פלא, מי שקם בחצות לילה זה עבודה קשה מאוד, כן
והוא היה קם בכל לילה בדיוק בחצות לילה
הוא אמר לי, אני סיפרתי לו מה שעובר עליי, מה שאני סובל בצפת, בטבריה
הוא גר, הוא היה גר במירון, לא ידע, אבל הוא שמע מקודם
הוא שמע על כל עניין רבינו, הוא... היה מעשיות הרבה, היה גיטין וצרות מה שסבלנו, כן

והוא אמר לי..
 הוא שמע מאנשי שלומנו על רבי ישראל, הוא היה אז צעיר
 אז אמרו: "שאם הוא היה בזמן רבי נתן, היה גם כן חידוש", כן
 ככה אמר לי פעם אחד, וברוך השם אני זוכר את זה, כן
 אבל אצלנו זה לא.. זה לא..
 גם רבי ישראל וגם..
 מה שאנחנו יכולים להגיע בכח רבינו זה סתום ונעלם מכל העולמות
 [אבל חוץ מרבי נתן עוד לא היה דבר כזה פתק על הגאולה
 היה רבינו, רבי נתן ופתק על הגאולה]
 הפתק זה מ.. מפלאות של רבינו, פלאות העולה על כל הפלאות של רבינו
 "מה, מה יש? ישראל בער? מי זה ישראל בער?"
 [מי זה ישראל בער? - זה רבינו]
 {...}
 [עובדה שרבי ישראל קרדונר הוא לא קיבל ביזיונות כמו שאתה קיבלת]
 והוא לא קיבל
 [רבי ישראל קרדונר לו עבר ביזיונות כמו שאתם עברתם]
 כמו שאני?
 [כן]
 הוא ק... הוא, הוא..
 [הוא קיבל אבל לא כמו שאתם]
 הוא סבל הרבה, מה ש..
 [לא כמו שאתה]
 אבל הוא היה גיבור חזק
 [בסדר אבל הוא לא סבל כמו שאתה, אתם סבלתם יותר]
 {אה, אני לא יכול עם..}
 [את האמת]
 אבל הוא, הוא היה..
 [הוא, הוא נתן לך כלים בשביל הפתק]
 הוא סבל, הוא סבל {עיניים} כאלה בכל רגע על עבודת השם מה שאין לנו שום מושג
 [זה נכון]
 ודווקא, זה אי אפשר לזכות רק בכח רבינו
 [זה נכון]
 הוא היה נקי לגמרי מכל התאוות, מכל..
 מגאווה זה, זה, זה עושה כמו חזיר
 גאווה, כבוד, הוא ברח מזה, ברח, הוא היה אפס ואין
 [אתם אמרתם לי..
 {...}
 [אתם אמרתם לי שיש עוד דברים שאי אפשר לספר מרבי ישראל קרדונר
 שעוד אי אפשר לספר]
 נו, בוודאי אפשר לספר מה שראיתי?
 זה.. זה דברים רוחניים.. רוחניים בלי.. בלי שיעור, בלי סוף
 [קצת]
 כן
 הוא זכה רק על ידי המסירות נפש שלו
 {...}
 אוי וי, אוי וי, אוי וי, אוי וי, מה שיש לנו

אנחנו צריכים לעשות חשבון
 איך היה רבי נתן חי וזכה לעשות "ליקוטי תפילות", "ליקוטי הלכות", הכל בשבילנו
 הוא ראה, הוא ידע שיהיה אהרון ושיהיה שרון ושיהיה {...}, כל נפש
 והוא הכין לכל אחד מה שהוא צריך, רבינו ורבי נתן
 [ואני לא יודע כלום, אני רוצה "לפוצץ" את הפתק בכל העולם
 בשביל זה באתי לעולם, נקודה, זה אני, אני משתגע, משתגע, אפילו שאני חצי מת]
 {...}
 [אני רוצה שיהיה בכל בית אנשים משוגעים על רבינו]
 ואילו הרופאים, הם רוצים, הם רוצים לעשות תמונה, אה.. צילומים..
 [יהודה..
 גדולים..
 [יהודה אמר לי]
 מי?
 [יהודה הרופא לב אמר לי:
 "אם אתם מביאים את המכונות של הגויים ומתחילים לעבוד"]
 כן
 ["אני עוזב את הרפואה ובא לעבוד אתכם"]
 כן?
 [ככה הוא אמר, תשאל את שרון]
 הוא י..
 ["אני זורק הכל ואני בא"]
 הוא... כן, הוא, הוא, הוא מופקר, הוא מוכן להפקיר את עצמו הכל
 להפקיר הכל בשביל רבינו, הוא פלא, איש פלא
 הוא לא סתם רופא, הוא רופא מומחה גדול בפריז, "מה?"
 [...]
 הוא לא סתם רופא
 [גם לנדאו כלי, גם לנדאו..
 הוא יש לו חכמה, יש לו..
 [גם לנדאו הוא..
 אה?
 [גם לנדאו יש לו חכמה]
 כן, כן, כן גם לנדאו הוא רופא שיניים גדול לא סתם, כן
 [אני אמרתי ללנדאו: "אל תתבלבל תיקח ספרים תתרגם", יש לו מחשב בבית
 תעשה לאט, לאט, תתרגם "ספר המידות" תתרגם, תעשה]
 כל מה שעושים בשביל רבינו, בשביל להכניס רבינו בעולם זה, זה עניין
 פלא כזה שלא היה מעולם
 [...]
 אוי, אני זוכר איך רבי ישראל התפלל ואמר, הגיע לברכות של קריאת שמע, של קריאת שמע
 "לא-ל ברוך נעימות יתנו למלך א-ל חי וקיים זמירות יאמרו {ותשבחות}..
 כי הוא לבדו מרום וקדוש, פועל גבורות..
 כל דיבור הכניס בלבי אורות כאלו, "פועל..
 [אמרת לי שהוא אמר קריאת שמע הוא כמעט מת]
 מה? וגם כן לא רק אני, אני הייתי במושבה בזמן "השבר..
 [כן, כן]
 "שבר ענן" בזמן המ..
 [פורים, פורים]

בזמן המבול
 [כשהיה פורים שמה]
 אה?
 [כשהיה פורים חדש]
 כן, "מה?"
 כל הכפר, כל המושבה לא הלכו לעבודה, הם רק, רק
 עמדו ושמעו את, את התפילה של רבי ישראל, כן
 ואני עמדתי בדלת לא יכולתי לעמוד מריבוי, מהאור
 [אור]
 לא, לא יכלתי... אני יכול לגווע בחדר
 אמרתי, אני אעמוד ליד הדלת ברגע שאני ארגיש שקרוב יציאת הנשמה אז אני אספיק לצאת
 ככה היה, לא, לא מספר גוזמאות
 אני עמדתי מוכן לצאת בזמן ש.. שאי אפשר כבר בשום אופן, אז אספיק לצאת
 ועמדתי ליד הדלת
 נו..
 [..]
 והבעל הבית של הדירה, הוא בא בהכנעה כזו כמו, כמו שהוא נכנס להמ... למלך, כן
 ב.. ביראה {כזה}
 והוא היה לו כמה חדרים, הוא לקח חדר והיה שמה שולחן
 ונתן על השולחן כל מה שיש ב.. אצל, אצל, אצל איכר, אצל..
 זיתים, ביצים, אה..
 [...]
 גבינה, וחמאה וכל התענוגים שבעולם, {חג כזה}
 והוא ביקש שנכנס להחדר שמה יש השולחן עם האוכל, {...}
 וגם כן הילדות, הילדות יכולים ללכת בנ.. עם השערות, בלי כיסוי ראש
 אבל ילדות קטנות של בר מצווה, ב.. בת מצווה
 או חמש עשרה שנה, אבל היא לא צריכה לכסות את הראש, אבל הם לא יודעים
 אז הם כיסו את הראש עם, עם.. עם..
 [עם מגבות]
 עם מגבות וגם כן קשרו עם שרוכים, קשרו שלא יפול חס ושלום, כן
 וגם כן על הידיים, עוד לא הלכו בפרישות כזה
 אבל במושבה הלכו עד עכש.. עד פה, אז הם..
 [מהפחד]
 כן
 [הכל מהפחד]
 כן, כן, כולם, כל הילדים, והוא והילדים, ו.. וכן, ו..
 אבל זה החצות, אני חשבתי שהלילה אין חצות
 [וזה החצות]
 אחרי, אנחנו היינו בדבק, להוציא רגל זה היה ממש..
 אני חשבתי הלוואי שיתנו לי מקום לשכב חודש, אולי, אולי..
 אני יכול לזוז אם איבר, ככה היה
 ["עושה חדשות"]
 והוא בלילה הזו, התפילה הזו היה אחרי הלילה הזה
 הוא, הוא קם בחצות, {ואני יכול מביא} {...}, אני יכול..
 [...]
 לא יכול להבין בדרך הטבע איך הוא קם בחצות לילה?

[....]

כל האיברים היו שבורים ועייפים כל כך, ממש... כן
והוא עמד בחצות לילה, ואני שמעתי את החצות
אבל לא יכולתי לזוז עם איבר, אני רציתי לצאת, איך אפשר לישון כשיש חצות כזה?
איך אפשר לישון?

אבל לא יכולתי לזוז עם איבר
אני שכבתי, אבל ברוך השם שמעתי החצות
סוף כל סוף התגברתי בכל הכח ויצאתי מהמיטה וקמתי "יהיה מה שיהיה"
על כל פנים, רבי ישראל ישב, היה שולחן הוא ישב על השולחן
... לא היה חשמל כמו היום, היה מנורת נפט
והוא, אני ניגשתי לשולחן, אבל טרם שהגעתי על השולחן היה רעידת אדמה
הרצפה כולו היה רועדת והשולחן
[הרצפה הייתה מבלטות?]
בלטות כמו פה

[יואו]

כן, כן, כן

והשולחן היה רועד והוא היה רועד
אני ניגשתי לשולחן, נפל עליי פחד, ראיתי פנים כזה שהוא בוער כאש, כן, כן
ואחר כך היה התפילה כזה שעמדתי ליד הדלת
שברגע שאני לא יכול בשום אופן לסבול, אני יכול לגווע, אז אני אספיק ל..
[חמש מספיק הייתם צריכים לשמוע, רק חמש דקות]
מה חמש דקות?

[לשמוע את התפילה שלו חמש דקות אם היינו יכולים, זוכים לשמוע]

נו

[רק חמש דקות, אתה זכית ל..]

ובכל ה... אני ברוך השם שמעתי הרבה פעמים התפילה שלו
זה היה, הם הרגישו שזה לא, לא, לא רגיל, זה דבר לא רגיל, {כן}
זה לא של... כמו כל העולם, יש חסידים ויש..
[אני יודע, רבי ישראל שאתה לא מגזים בכלום]
אה?

[אני יודע שאתם לא מגזמים בכלום, הכל אמת ויציב]

{..}

אמת כזה שאין לנו השגה, כן

איי, איי, איי..

הוא לא היה, לא היה צריך ללחום עם, עם הגאווה שלא תקרב אליו
הוא היה נקי מכל, מכל, מכל התאוות
זה רק רבינו הקדוש יכול לעשות פלאות כאלה
[אחרי שרואים דבר כזה איך אפשר לחיות בחושך הזה?]
אה.. אה?

[אחרי שרואים רבי ישראל קרדונר, אז איך אפשר לחיות בחושך של היום?]

אה..

הוא... והוא היה בעולם הזה עם גוף, הוא היה מדבר עם העולם..

כאילו, כאילו הוא אחד מבני העולם

הוא היה "מחוץ ליישוב", הוא היה לגמרי, כן

[אתה עושה אותו דבר ..]

היה מעשה בצפת, בחור אחד שמו נחום, ככה היה שמו - נחום

[.....]

והוא היה נכד, נכד ה... הרב המפורסם, הראש הרבנים מצפת
והוא היה כמו מלך, הוא היה, הוא הנהיג בגאווה כזו

[הנכד]

[מה היה שמו של ה...?]

כמו מלך, אם היה אחד... אוי וי...

[הלר?]

[הלר?]

שמדבר נגדו

[הלר?]

אה?

[מי זה הלר שהיה בבית אבות?]

[הלר..]

[הלר?]

אה..

[מהבית אבות?]

לא, לא, לא, זה עניין מיוחד

הלר, אני הכרתי את האבא שלו, הוא היה בן תורה ואיש כשר

[כן]

הוא לא היה מתנגד על ברסלב, כן

אבל {...} הוא היה לו כשרונות..

[הו]

גדולים, והוא היה למדן, והיה בכבוד, מלא כבוד וגאווה, כן

אבל אף על פי כן..

אתה שמעת ממנו?

אולי יהודה העורך דין, אמרתי לו שישאל אותו על רבי ישראל

[הוא אמר לי]

כן, יהודה אמר לך?

[לא, הלר]

אה?

[הלר אמר לי]

הלר אמר לך

[שרבי ישראל קרדונר זה עניין אחר לגמרי]

כן, כן, הוא אמר לי גם כן בכל פעם, רבי ישראל...

...{החזיק ממני}, אבל אני אולי עשיתי שגיאה, שאני הייתי צריך ל.. ל..

[להיות תקיף]

להתקיף אותו, שייתן קצת מהרכוש שלו, הוא נפטר עשיר

ויש לו בניין בחיפה ששווה הרבה כסף

והוא היה יכול בחתונה, חתנו הוא ראש הרופאים של "בלינסון"... של, של "איכילוב"

כן, ו..לא, לא {..}, הוא יכול לחיות בלי הבניין, כן

הוא היה יכול לתת את הבניין, או חצי בניין על עניין רבינו

אבל הוא היה מסור להילדים שיהיה להם עולם הזה

["מיפטר פיפטר"]

הוא הולך לעולם הבא... "מיפטר פיפטר"

הוא היה מאמין, הוא היה ת.., בתמימות והוא מאמין

אבל, אבל, אבל התאוה של ה.. של הכסף, של... יישאר אצל הילדים
[זה כולם, כל העולם ככה]

ככה?

[כל העולם]

{..}

[אמרתם לי שהיה לכם בצפת]

כן?

["מגילת סתרים" והוא לקח לכם את זה..]

מי?

[זה מ... סנדר]

{מסנדר}, נו

[היה לך "מגילת סתרים"..]

כן

[וזה נעלם]

כן

[סנדר לקח את זה]

כן, כן...

...היה לי כתבים מרבי נתן, מכתב של רבי נתן, כתבים, מה שסבלו, מה שסבלו

[..]

הרדיפות שסבלו, אני זוכר את ה.. איזה, איזה סיפור

[אבל בספר הזה עם ה"מגילת סתרים" אתה עיינת? אתה קראת בזה?]

אינני.., אינני זוכר

היה לי הרבה, הרבה כתבים שהם היו יכול עכשיו לעשות רעש בכל העולם

[מה אתה זוכר מהכתבים האלה?]

שעוד לא התפרסמו? היו כתבים שעוד לא... שלא התפרסמו]

בוודאי

[מה אתה זוכר?]

אני לא זוכר, לא זוכר כלום

[טוב]

ה.. החסידים של פולניה, {זה, זה....} באמריקה, זה השוחט, באמריקה

יצחק מנדל, יצחק מנדל, אתה לא יודע {מזה\מי זה}?

היה אברכים באים אליי ואמרו לי שהוא רוצה לראות אותי

[אה..]

יצחק מנדל, יצחק מנדל, יש לו איזה נחת מ.. מהילדים

{...} על כל פנים

הוא היה לפני, לפני יותר משישים שנה, הוא ועוד, ועוד

ו.. ו.. והם נסעו למירון וביקשו אותי לתת להם.. להתעורר, לתת להם את הספר

ואני ישראל בער אני חסיד ברסלב, הוא מבקש, אני לא אתן לו?!

[איזה ספר?]

אז נתתי לו

[איזה ספר?]

והם לא חזרו, והם לא חזרו

[איזה ספר?]

כן, {הם ק...}, אה?

[איזה, איזה?]

זה היה כתב יד של רבי נפתלי, של רבי נפתלי, חברו של רבי נתן
 [מגילה]
 "חיי מוהר"ן", כמו "חיי מוהר"ן"
 {...}, אבל היה שמה סודות כאלו שהיו יכולים להרעיש כל העולם, כל העולם
 כל דיבור
 [סודות מרבי נתן?]
 אה?
 [בעניין הגאולה, נו]
 [סודות שרבי נתן..]
 סודות..
 [של הגאולה]
 סודות שלא..
 [של רבינו]
 [מה? מין די..]
 כל מה, כל מה שרבי נתן הביא מ"חיי מוהר"ן", זה כבר לא היה סודות כאלו
 היה סודות {שאפשר} לגלות בעולם
 [סודות על הגאולה]
 וזה היה סודות גדולות
 [....]
 אני לא זוכר אבל, אבל היה ו.. ונעלם
 [שום דבר אתם לא זוכרים? שום דבר?]
 הוא, היה להם תאונת דרכים, האוטו שלהם, עם, עם, עם הכתב
 היה להם תאונת דרכים וניצלו בנס
 [והכתב נעלם]
 והכתב נעלם
 [זה מכון מרבינו..]
 [שום דבר, סבא, אתם לא יכולים? אתם לא?]
 זה יכול להיות... לעשות רק, רק אנשי, אנשי פולניה
 "משלם רעה תחת טובה", אני לוויית לך מדוע לא תחזיר? מדוע לא תביא לי?
 נו, תחזיר
 [כלום אתה לא זוכר משמה?]
 לא, לא
 [כלום?]
 לא
 [טוב, זה לא – כן כזה, אבל לא]
 {זה לא, זה.. לא}
 [טוב, בסדר "נַח", "נַח" עולה על כל הסודות]
 {...}
 [זה מחבד]
 ["נַח" עולה על כל הסודות אני חושב]
 היה איזה שנה לפני חג הפסח בא, היה בברסלב בא הרבה חיילים
 היה גדודים, כמה גדודים
 [ברוסיה?]
 ברוסיה, בברסלב
 [כן]
 ברוסיה, נו..

והיו נותנים אז היה, היה, היו, העיר היה מחויב להחזיק כל החיילים
 העשירים והעניים, בכל בית חיילים, כן
 אבל מי שהוא עני אז לא, לא כל כך היה
 [הקפידו]
 לא כל כך חזק, כן
 והמתנגדים מצאו "דבר טוב" על ברסלב, הם נתנו שוחד להיעדניראל, להגדולים
 שיתנו חיילים {בבית} רבי נתן, {...}
 והיה זה קרוב לפסח, {עוד מעט} צריכים לעשות פסח, ו..
 [שלחו את החיילים לרבי נתן]
 יוא, כן
 [...]
 הם, הם, הם עשו מה שעשו, דווקא אצל רבי נתן לתת חיילים הרבה, בבית רבי נתן
 והיה להם, והיה להם, וסבלו מזה:
 "הולך לחג הפסח, וצריכים לעשות פסח ואיך? חיילים"
 לא היה אפשר לעשות כלום, הם נתנו שוחד, ברוסיה העיקר השוחד
 [כן]
 אז {אמר}... השם יתברך בגודל חסדו למען רבינו הקדוש
 פתאום הגיע פקודה שילכו מברסלב
 אז כל החיילים יצאו מכל ברסלב לא, רק מרבי נתן, כן
 [היה להם עכשיו עוד פעם אסון]
 [...]
 ...[היה..]

סוף קלטת 19א